

Februarie 2023

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Măsuri de austeritate

Un număr de reclamanți în fața Curții Europene a Drepturilor Omului se întemeiază pe [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#) pentru a contesta măsurile puse în aplicare de statele părți ca răspuns la criza economică. Aceste cereri se bazează de obicei pe art. 1 (protecția proprietății) din Protocolul nr. 1 la Convenție, prin care se recunoaște dreptul unui stat „de a adopta legile pe care le consideră necesare [...] pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.” Au fost însă invocate și alte dispoziții din Convenție.

Protecția proprietății (art. 1 din Protocolul nr. 1)

[Valkov si alții împotriva Bulgariei](#)

25 octombrie 2011 (hotărâre)

Reclamanții, persoane care se pensionaseră între 1979 și 2002, se plâneau de plafonarea obligatorie a pensiilor pentru limită de vârstă care funcționa ori de câte ori valoarea lunară nominală a pensiilor lor depășea suma maximă conform legislației. În special, aceștia au pus sub semnul întrebării plafonarea pensiilor, susținând că aceasta fusese introdusă din cauza percepției că persoanele din Bulgaria nu ar tolera pensii foarte mari și nu pentru a asigura viabilitatea financiară a sistemului de pensii. De asemenea, reclamanții s-au plâns de discriminarea față de pensionarii ale căror pensii se situau sub plafon și față de anumiți înalți funcționari ale căror pensii erau scutite de plafonare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1** din Convenție, constatând că problema plafonării nivelului maxim trebuia reglementată de către Bulgaria prin politica sa de asigurări sociale. Curtea a observat în primul rând că plafonarea avea un obiectiv legitim de interes public și duse în mod evident la economii pentru sistemul de pensii bulgar. În plus, respectarea considerentelor sociale de către legiuitorul și justiția bulgară a fost rezonabil justificată. Potrivit studiilor Băncii Mondiale și OCDE, sistemele de pensii din diferite țări variază, iar plafoanele pentru pensiile publice nu reprezintă un fenomen specific numai Bulgariei. Curtea a subliniat, de asemenea, că sistemul de urmărit în fiecare țară era o chestiune de competența autorităților naționale, mai bine plasate decât o instanță internațională pentru a evalua nevoile și condițiile locale. Apoi, examinând dacă autoritățile stabiliseră un echilibru just între interesul public general și nevoile reclamanților, Curtea a observat în special că, în cazul lor, cea mai mare parte a acelor contribuții fusese plătită în cadrul unui regim economic diferit

În care fondul de pensii era o parte inseparabilă a bugetului general de stat. Mai mult, plafonarea pensiilor fusese menținut într-o perioadă în care sistemul de pensii din Bulgaria a suferit o reformă cuprinzătoare, ca parte a tranziției țării de la o economie aflată în întregime în proprietatea statului și planificată centralizat la proprietatea privată și la economia de piață. Păstrarea plafonului poate fi privită ca o măsură tranzitorie care însoțind transformarea totală a sistemului de pensii. Din acest punct de vedere, Curtea a reamintit că în trecut recunoscuse că statele dispuneau de o largă marjă de apreciere în adoptarea de legi în contextul schimbării regimului politic sau economic. În plus,

reclamanții trebuiseră să suporte o reducere rezonabilă și nu o pierdere totală a drepturilor la pensie. Reclamanții, având venituri foarte ridicate față de cei peste două milioane de pensionari bulgari, nu pot fi considerați ca fiind obligați să suporte o sarcină excesivă și disproporționată ca urmare a plafonării pensiei. Mai mult, sistemele publice de pensii se bazează pe principiul solidarității dintre contribuabili și beneficiari. În cele din urmă, quantumul plafonului se modificase în mod treptat, astfel încât quantumul maxim al pensiei crescuse de-a lungul anilor. Rezultatul a fost că, ca tendință generală, mai puțini pensionari au fost afectați de plafonare.

De asemenea, Curtea a hotărât în speță că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1**. În acest sens, Curtea a subliniat, în special, că rolul său nu era să-i compare pe reclamanți cu pensionari cum ar fi președintele sau vicepreședintele Republicii, cărora nu li se aplicase plafonarea pensiei. Mai degrabă, aceasta era o considerație de ordin politic rezervată în principiu autorităților naționale.

A se vedea, de asemenea: **Frimu si alții împotriva României**, decizia (parțială) privind admisibilitatea din 7 februarie 2012; **Panfile împotriva României**, decizia privind admisibilitatea din 20 martie 2012.

Koufaki si AEDY împotriva Greciei

7 mai 2013 (decizie privind admisibilitatea)

În 2010, guvernul elen a adoptat o serie de măsuri de austeritate, inclusiv reduceri de remunerații, beneficii, prime și pensii pentru limita de vârstă ale funcționarilor publici, cu scopul de a reduce cheltuielile publice și ca reacție la criza economică și financiară cu care se confrunta țara. În iulie 2010, reclamantele au ridicat problema în fața Curții Administrative Supreme: prima reclamantă a solicitat instanței să îi anuleze fluturașul de salariu; a doua reclamantă – Confederația sindicală a lucrătorilor din sectorul public – a solicitat efectuarea unui control judecătoresc din cauza efectului negativ al măsurilor asupra situației financiare a membrilor săi. La 20 februarie 2012, Curtea Supremă Administrativă a respins cererile.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca vădit nefondată. Aceasta a considerat în special că reducerea salariului primei reclamante de la 2 435,83 EUR la 1 885,79 EUR nu era de natură să determine riscul expunerii acesteia unor dificultăți de asigurare a subzistenței incompatibile cu art. 1 din Protocolul nr. 1. Ținând seama și de contextul deosebit, caracterizat de dificultăți economice, în care a avut loc ingerința în cauză, nu se putea considera că aceasta i-a impus reclamantei o sarcină excesivă. În ceea ce o privește pe a doua reclamantă, eliminarea celei de-a treisprezecea și a paisprezecea pensie a fost compensată printr-o primă unică. Simpla existență a unor soluții alternative nu lipsea de justificare legislația contestată. Atâta vreme cât organul legislativ nu își depășise limitele marjei de apreciere, Curtea nu avea obligația de a stabili dacă acesta alesese cele mai bune metode pentru a soluționa problema sau dacă și-ar fi putut folosi competențele într-o manieră diferită.

N.K.M. împotriva Ungariei (nr. 66529/11)

14 mai 2013 (hotărâre)

Cauza privea un funcționar public care s-a plâns în special că impunerea unui impozit de 98% asupra unei părți din plata compensatorie primită, în temeiul unei legi intrate în vigoare cu zece săptămâni înainte de concedierea sa, constituise o privare nejustificată de proprietate, fără nicio cale de atac la dispoziție.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1**. În ciuda amplei marje de apreciere de care dispuneau autoritățile ungare în materie de impozitare, aceasta a reținut că mijloacele utilizate fuseseră disproporționate față de scopul legitim urmărit de a proteja bugetul public de plăți compensatorii excesive. În plus, reclamantei nu i se acordase o perioadă de tranziție în care să se adapteze la noul sistem de compensare. De asemenea, prin privarea reclamantei de un drept dobândit, care servea interesului social special de reintegrare pe piața muncii, autoritățile ungare o expuseseră unei sarcini individuale excesive.

Da Conceição Mateus împotriva Portugaliei și Santos Januário împotriva Portugaliei

8 octombrie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Aceste cauze se referă la plata pensiilor din sectorul public ale reclamanților, care au fost diminuate în 2012 ca urmare a unor reduceri ale cheltuielilor publice portugheze. Reclamanții s-au plâns de impactul pe care îl avusese reducerea pensiilor asupra situației financiare și a condițiilor de trai ale acestora.

Curtea a decis examinarea plângerilor reclamanților în contextul art. 1 din Protocolul nr. 1. A constatat că, în cazurile în care o persoană avea dreptul legal la plata unei pensii, art. 1 din Protocolul nr. 1 permitea unui stat membru să reducă quantumul plătit al pensiei atunci când acest lucru era în interes public, atâta timp cât exista un echilibru corect între interesul general al comunității și protecția drepturilor individuale ale persoanei. Întrebarea esențială în aceste cauze era dacă fusese păstrat un echilibru corect. Curtea a constatat că, în timp ce primele reclamanților de sărbători și de Crăciun fuseseră tăiate, ei continuau totuși să primească pensia lunară de bază la nivelul normal în cursul anului 2012. În plus, tăierile de pensii erau o măsură temporară, care avea să dureze numai trei ani între 2012 și 2014. Așadar, ingerința în dreptul reclamanților la respectarea bunurilor lor era limitată în timp și cantitate, iar Portugalia își respectase spațiul de manevră („marja de apreciere”) pentru a decide asupra măsurilor de politică economică sau socială. În lumina dificultăților financiare excepționale cu care se confrunta Portugalia la acea vreme și ținând seama de caracterul limitat și temporar al reducerilor aplicate plății pensiilor, Curtea a constatat că fusese realizat un echilibru corect între interesele comunității în general și drepturile reclamanților. Prin urmare, s-a constatat că cererile erau vădit nefondate și Curtea le-a declarat **inadmisibile**.

Savickas împotriva Lituaniei și alte cinci cereri

15 octombrie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza avea ca obiect principal durata procedurilor în instanță, plângere formulată de judecătorii lituanieni ale căror salarii fuseseră reduse în cadrul unei serii de măsuri de austeritate. Trei dintre reclamanți se plâneau, de asemenea, că, în temeiul legislației relevante, autoritățile lituaniene nu aveau obligația de a rambursa integral partea neplătită a salariilor, și limitaseră la trei ani perioada pentru care putea fi plătită compensația. Aceștia susțineau că fuseseră prin urmare lipsiți de proprietatea lor.

Curtea a considerat că autoritățile lituaniene nu merseseră prea departe adoptând și menținând reducerea temporară a salariilor judecătorilor și a declarat plângerea reclamanților **inadmisibilă** în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 ca fiind vădit nefondată. Aceasta a observat în special că măsurile de austeritate au fost justificate de existența situației economice și financiare deosebit de dificile din Lituania. În plus, potrivit Curții constituționale lituaniene, reducerea salariilor funcționarilor publici fusese necesară în scopul de a finanța educația, asistența medicală, protecția socială și alte nevoi ale societății. Prin urmare, Curtea Europeană a fost mulțumită de faptul că, prin decizia de a reduce salariile funcționarilor publici, autoritățile lituaniene au avut în vedere interesul public. Curtea a constatat, de asemenea, esențial faptul că reducerea salariilor din sectorul public nu se aplica numai autorității judecătorești. Dimpotrivă, reducerea salariilor judecătorilor făcuse parte dintr-un program mai larg de măsuri de austeritate care afectau salariile din tot sectorul public. În orice caz, reducerea salariilor judecătorilor nu fusese disproporționată și nu constituise o amenințare la adresa mijloacelor lor de trai. În cele din urmă, observând că normele privind reducerea salariilor nu prevedeau, din păcate, în mod specific un termen limită pentru măsurile de austeritate, Curtea a observat că, la momentul depunerii cererilor în fața sa, instanțele și autoritățile lituaniene recunoscuseră caracterul temporar al măsurilor până la îmbunătățirea situației economice a statului lituanian în 2003. În cele din urmă reclamanții primiseră compensații pentru pierderile salariale prin decizia unei instanțe, în temeiul legii din anul 2000. În consecință, Curtea nu considerase că reducerea temporară a salariilor judecătorilor a constituit o sarcină excesivă impusă reclamanților sau că a avut un impact asupra independenței sau abilității acestora de a-și îndeplini funcțiile de judecători.

da Silva Carvalho Rico împotriva Portugaliei

1 septembrie 2015 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea reducerea pensiilor pentru limită de vârstă care a urmat după luarea măsurilor de austeritate în Portugalia, în special contribuția extraordinară de solidaritate („CES”). Reclamanta, pensionară în sistemul de pensii din sectorul public, susținea că aceste măsuri îi încălcaseră dreptul la protecția proprietății, pretinzând în special că CES nu mai era o măsură temporară, deoarece îi fusese deja aplicată pensiei sale în 2013.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca vădit nefondată. Dat fiind interesul public general în joc în Portugalia la momentul respectiv și caracterul limitat și temporar al aplicării CES pensiei reclamantei, Curtea a constatat că măsurile luate în Portugalia fuseseră proporționale cu scopul legitim al redresării economice pe termen mediu. Acea ingerință în dreptul său la proprietate fusese prevăzută de lege, CES fiind prevăzută în legea bugetului de stat în 2013 și 2014 și considerată legală în deciziile Curții Constituționale din 2013 și 2014. De asemenea, aplicarea CES pensiilor prevăzute în legea bugetului de stat în 2013 și 2014, destinată să reducă cheltuielile publice și să realizeze redresarea economică pe termen mediu, fusese adoptată cu titlu tranzitoriu într-o situație economică extremă. Prin urmare fusese în mod clar în interes public în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1. În cele din urmă, Curtea a considerat că prin măsurile aplicate cu privire la pensii fusese găsit un raport echilibrat între interesul general al comunității și protejarea drepturilor fundamentale ale reclamantei. Mai cu seamă că reclamanta nu suferise o priveră importantă de venituri, pierderea cumulată ridicându-se la 4,6% din totalul anual al prestațiilor sale sociale. În plus, Curtea Constituțională reținuse în 2013 și 2014 că măsurile luate fuseseră proporționale și că nu existau alternative care să poată urmări aceleași scopuri publice, afectând în același timp într-o măsură limitată persoanele îndreptățite la ajutor social. Ținând seama de spațiul de manevră al statului („marja de apreciere”) pentru a decide asupra măsurilor generale de politică economică și socială, nu era rolul Curții Europene să decidă dacă puteau fi luate măsuri pentru a reduce deficitul bugetului de stat și a depăși criza financiară.

Mamatas și alții împotriva Greciei

21 iulie 2016 (hotărâre)

Cauza viza participarea forțată a reclamanților, persoane fizice care dețineau obligațiuni de stat elene, la efortul de a reduce datoria publică a Greciei prin conversia obligațiunilor în alte instrumente de debit mai puțin valoroase¹. Reclamanții s-au plâns, în special, că prin conversia obligațiunilor lor în temeiul Legii nr. 4050/2012 privind normele de modificare cu privire la valorilor mobiliare emise sau garantate de către stat se ajunsese la o expropriere de facto care îi privase de proprietatea lor, sau, în secundar, la o ingerință în dreptul acestora la respectarea proprietății. Unii reclamanți s-au plâns, de asemenea, că suferiseră o discriminare în comparație cu alți creditori, în special principalii deținători de obligațiuni în valoare totală de câteva miliarde de euro.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1**. A remarcat în special că această participare forțată constituia o ingerință în dreptul reclamanților la respectarea proprietății în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1. Totuși, această ingerință urmărea un scop de interes public, adică menținerea stabilității economice și restructurarea datoriei naționale, atunci când Grecia era adâncită într-o gravă criză economică. Prin urmare, Curtea a reținut că reclamanții nu au suportat nicio povară specială sau excesivă, având mai ales în vedere larga marjă de apreciere a statului în acest domeniu și scăderea valorii comerciale a obligațiunilor, care fusese deja afectată de solvabilitatea redusă a statului, care probabil că nu putea să-și onoreze obligațiile decurgând din clauzele incluse în vechile obligațiuni anterior intrării în vigoare a noii legi. Curtea a considerat totodată clauzele de

¹. În 2012, o nouă lege a modificat condițiile care reglementează obligațiunile în virtutea clauzelor de acțiune colectivă care permit deținătorilor de obligațiuni să încheie un acord colectiv cu statul, hotărând prin majoritate consolidată. Această majoritate fiind obținută, în special, datorită participării investitorilor instituționali (bănci și organizații de credit), noile condiții au intrat în vigoare pentru toți deținătorii de obligațiuni, inclusiv pentru reclamanți, în ciuda refuzului celor din urmă. Obligațiunile acestora au fost anulate și înlocuite cu noi titluri de valoare având o valoare nominală cu 53,5% mai mică.

acțiune colectivă și restructurarea datoriei publice ca fiind mijloace adecvate și necesare pentru reducerea datoriei publice și salvarea statului de la faliment, că investiția în obligațiuni nu a fost niciodată lipsită de riscuri și că reclamantii ar fi trebuit să știe de capriciile pieței financiare și de riscul unei posibile scăderi a valorii obligațiunilor lor, având în vedere deficitul Greciei și datoria mare a țării, chiar anterior crizei din 2009. De asemenea, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție **coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1** în cazul reclamantilor, constatând că procedura de conversie a obligațiilor nu fusese discriminatorie, în special datorită dificultății de a localiza deținătorii de obligațiuni pe o piață atât de volatilă, a dificultății de a stabili criterii precise de diferențiere între deținătorii de obligațiuni, a riscului de a compromite întreaga operațiune, cu consecințe dezastruoase pentru economie, și a nevoii de a acționa rapid pentru a restructura datoria.

Mockienė împotriva Lituaniei

4 iulie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea reducerea prestațiilor sociale în timpul crizei economice din Lituania. Reclamanta, fost ofițer în Departamentul Penitenciarelor, s-a plâns că pensia de serviciu îi fusese redusă cu 15% când în Lituania era în vigoare noua legislație între ianuarie 2010 și decembrie 2013. În plus, aceasta s-a plâns că fusese discriminată, deoarece, spre deosebire de ea, aceia care primeau pensii pentru limită de vârstă erau îndreptățiți la compensații pentru reducerea prestațiilor.

Curtea a declarat capetele de cerere ale reclamantei **inadmisibile** ca fiind vădit nefondate. Nu a văzut în această cauză motive pentru a considera că autoritățile lituaniene nu asiguraseră un echilibru corect între drepturile fundamentale ale reclamantei și interesul general al comunității. Curtea a luat în considerare în special gravele dificultăți economice cu care se confrunța Lituania în timpul crizei financiare globale, precum și întinderea redusă și caracterul temporar ale reducerii pensiei reclamantei, ca parte dintr-un program mai larg de măsuri de austeritate. De asemenea, Curtea a constatat că noua legislație introdusă în 2010 nu era discriminatorie. În această privință, Curtea a remarcat în special că pensiile de serviciu erau discreționare și depindeau de resursele financiare ale statului, în timp ce pensiile pentru limită de vârstă erau o obligație constituțională a statului și erau legate de contribuțiile persoanelor la asigurările sociale. Cele două grupuri de beneficiari nu erau prin urmare comparabile, în sensul că orice diferență de tratament dintre acestea două nu putea constitui o discriminare.

P. Plaisier B.V. împotriva Țărilor de Jos și alte două cereri

14 noiembrie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Cele trei societăți reclamante s-au plâns de o taxă suplimentară pe care angajatorii trebuiau să o plătească pe salariile de peste 150 000 Euro care făcea parte din măsurile de austeritate bugetară aprobate în timpul unei crize economice. Au susținut că taxa, aprobată în 2013 dar aplicată la salariile din 2012, era imprevizibilă, nedreaptă și discriminatorie.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca vădit nefondată. A considerat, în general, că deciziile luate de Țările de Jos nu au depășit limita discreției îngăduită autorităților în chestiuni de taxare și nu a perturbat echilibrul dintre interesul general și protejarea drepturilor individuale ale societăților. Curtea a subliniat, în special, că acceptase măsurile de austeritate ale diferitelor țări și că pașii făcuți de Țările de Jos au fost, de asemenea, parte din scopul țării de a îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor bugetului Uniunii Europene.

Aielli și alții și Arboit și alții împotriva Italiei

10 iulie 2018 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea reforma actualizării plăților pensiilor de stat pentru 2012 și 2013 în contextul crizei deficitului bugetar și al consecințelor acestuia. Reclamantii, care erau cu toții pensionari care primeau de peste trei ori mai mult decât pensia minimă de bază, s-au plâns de reajustarea pensiilor pentru limită de vârstă.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca vădit nefondată. A observat, în special, că legislativul italian a fost obligat să intervină într-un context economic dificil. Decretul legislativ în cauză a căutat să asigure redistribuirea în favoarea pensiilor mai mici, păstrând în același timp durabilitatea sistemului de securitate socială pentru generațiile viitoare. Spațiul de manevră al guvernului italian a fost, de asemenea, restricționat din cauza resurselor limitate și a riscului ca Comisia Europeană să ia măsuri pentru un deficit bugetar excesiv. În concluzie, Curtea a considerat că efectele reformei nu erau atât de grave încât să prezinte riscul de a cauza reclamațiilor dificilă în acoperirea costurilor vieții într-o măsură care să fie contrară art. 1 din Protocolul nr. 1.

Žegarac și alții împotriva Serbiei

17 ianuarie 2023 (decizie privind admisibilitatea)

În principal, această cauză privea plângerile celor 11 reclamanți că pensiile lor pentru limită de vârstă au fost reduse în perioada dintre noiembrie 2014 și septembrie 2018. Reducerea a urmat modificărilor legislative introduse de Guvernul Serbiei ca parte a unui set mai larg de măsuri de austeritate. Legislația a fost abrogată atunci când s-a considerat că datoria publică s-a redus suficient.

Curtea a declarat **inadmisibile**, ca vădit nefondate, capetele de cerere formulate de 8 dintre reclamanți în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1. Acesta a statuat în special că reducerea plății pensiilor a fost limitată la beneficiarii de pensii mai mari, a fost temporară – pentru o durată de sub patru ani – și a făcut parte din efortul de echilibrare a bugetului de stat. Prin urmare, autoritățile au realizat un echilibru corect între asigurarea stabilității financiare a sistemului de pensii – ceea ce era în interesul general al publicului – și protejarea dreptului patrimonial al reclamanților, astfel încât aceștia să nu ducă o povară individuală și excesivă. Curtea a hotărât, de asemenea, **scoaterea** celorlalte trei cereri **de pe rol**. În una dintre aceste cauze, Curtea nu a primit răspuns la corespondența sa, în vreme ce reclamanții din celelalte două cauze au decedat fără ca un moștenitor să depună o cerere de continuare a procedurii în fața sa.

Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenție)

Adorisio și alții împotriva Țărilor de Jos

17 martie 2015 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza privea procedurile accelerate care permiteau deținătorilor de obligațiuni să conteste legalitatea exproprierii de către guvernul olandez a activelor deținute de aceștia la SNS Reaal, un conglomerat bancar și de asigurări. SNS Reaal avusese probleme în urma crizei financiare din 2008 și guvernul a decis să protejeze industria bancară internă și economiile clienților naționalizând conglomeratul.

Reclamanții s-au plâns că răgazul de 10 zile acordat pentru a ataca exproprieria ce urmasse deciziei guvernului olandez fusese prea scurt, că nu avuseseră suficient timp să studieze declarația făcută de Ministerul Finanțelor (primită târziu în după-amiaza zilei dinaintea ședinței de judecată în cauza lor) și că li se permisesse accesul doar la versiuni incomplete ale celor două rapoarte privind banca și activele acesteia².

După ce a examinat plângerea reclamanților, Curtea a reținut că cererea era inadmisibilă, constatând că prin constrângerile de timp impuse deținătorilor de obligațiuni în cadrul acțiunii în instanță pentru stabilirea legalității exproprierii aceștia nu au fost dezavantajați și că accesul lor restrâns la rapoartele financiare privind banca și activele sale fusese necesar. În ceea ce privește, în special, termenul de 10 zile pentru a introduce o cale de atac, Curtea recunoaște că guvernul olandez trebuia să intervină în regim de urgență în cazul SNS Reaal pentru a preveni prejudicierea gravă a economiei naționale. S-a admis că răgazul de 10 zile pentru a introduce o cale de atac fusese foarte scurt, dar acest răgaz nu împiedicase reclamanții să introducă un recurs efectiv. În plus, odată ce recursurile lor erau în curs, reclamanții puteau depune alte documente și materiale până în ziua precedentă ședinței. În cadrul ședinței, de asemenea, au putut prezenta alte argumente,

². Cauza nu abordase problema compensării. Procedurile de compensare erau încă în curs în Țările de Jos.

inclusiv unele pe care nu se întemeiaseră anterior. Prin urmare, Curtea nu a putut constata că termenul de 10 zile pentru a introduce căile de atac fusese atât de scurt încât procesul să aibă caracter inechitabil.

Dreptul la respectarea vieții private (art. 8 din Convenție)

McDonald împotriva Regatului Unit

20 mai 2014 (hotărâre)

Această cauză viza o doamnă cu o mobilitate extrem de limitată care s-a plâns de reducerea de către o autoritate locală a sumei alocate pentru îngrijirea ei săptămânală. Reducerea se baza pe decizia autorității locale, conform căreia nevoile de toaletare pe timp de noapte ar putea fi acoperite prin furnizarea de absorbante pentru incontinență și de cearceafuri absorbante în locul unui îngrijitor de noapte care să o ajute să utilizeze toaleta. Reclamanta a susținut că decizia de a-i reduce indemnizația de îngrijire pe motiv că ar putea folosi absorbante pentru incontinență noaptea, chiar dacă nu era incontinentă, duse la o ingerință nejustificată și disproporționată în dreptul său la respectarea vieții private și o expuse unei ofense considerabile.

Curtea a considerat că decizia de a reduce cuantumul alocat pentru îngrijirea reclamantei duse la o ingerință în dreptul său la respectarea vieții private, întrucât îi impunea folosirea de absorbante pentru incontinență, când aceasta nu era de fapt incontinentă. A reținut că a fost **încălcat art. 8** al Convenției cu privire la perioada cuprinsă între 21 noiembrie 2008 și 4 noiembrie 2009, deoarece ingerința în drepturile reclamantei nu fusese în conformitate cu dreptul intern în această perioadă. Cu toate acestea, Curtea a constatat că, începând din 4 noiembrie, decizia autorităților locale de a nu-i furniza îngrijiri pe timp de noapte pentru a o ajuta în toaletare era în conformitate cu legea internă. Ingerința urmărise un scop legitim, respectiv bunăstarea economică a statului și interesele utilizatorilor serviciilor de îngrijire. Prin urmare, cauza a abordat întrebarea dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”, în special atunci este pusă în balanță cu bunăstarea economică a statului. Efectuând această punere în balanță, Curtea a avut în vedere că statele dispun de o considerabilă putere de apreciere („o marjă largă de apreciere”) în probleme implicând politicile socială, economică și de bunăstare, mai ales atunci când decid cum să aloce resurse limitate. Prin urmare, nu era rolul Curții să substituie propria evaluare cu privire la fondul măsurii în litigiu celei a autorităților naționale competente. În acest sens, Curtea a constatat că atât autoritatea locală (prin evaluări periodice ale serviciilor de îngrijire), cât și instanțele naționale (inclusiv Curtea de Apel și Curtea Supremă) au pus în balanță nevoia de îngrijire a reclamantei cu responsabilitatea lor socială pentru bunăstarea altor utilizatori ai serviciilor de îngrijire în comunitate în general. Prin urmare, în pofida situației foarte stresante cu care se confrunta reclamanta, Curtea Europeană a reținut că începând cu 4 noiembrie 2009 ingerința în dreptul acesteia la respectarea vieții private fusese proporționată și justificată, fiind „necesară într-o societate democratică” și a respins această parte a plângerii ca **inadmisibilă**.

Interzicerea discriminării (art. 14 din Convenție)

Valkov și alții împotriva Bulgariei

25 octombrie 2011 (hotărâre)

A se vedea, mai sus, „Protecția proprietății”.

Mamas și alții împotriva Greciei

21 iulie 2016 (hotărâre)

A se vedea, mai sus, „Protecția proprietății”.

Mockienė împotriva Lituaniei

4 iulie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

A se vedea, mai sus, „Protecția proprietății”.

Lecturi suplimentare

A se vedea, în special:

- [Lucrările](#) și [înregistrarea video](#) ale seminarului „Aplicarea Convenției europene a drepturilor omului în timpul crizei economice” care a avut loc pentru a marca deschiderea anului judiciar al Curții la 25 ianuarie 2013
 - Comitetul director pentru drepturile omului al Consiliului Europei, [Impactul crizei economice și al măsurilor de austeritate asupra drepturilor omului în Europa – Studiu de fezabilitate](#), CDDH(2015)R84 Addendum IV, 11 decembrie 2015
 - Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei [pagina web](#) despre lucrarea tematică „Criza economică și drepturile omului”
-

Contact presă:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08